Bc. Markéta Malinová

Lexikální zápor ve španělštině

Posudek oponenta diplomové práce

Předkládaná diplomová práce (78 stran) se zabývá negací a zejména negativní prefixací ve španělštině. Jedná se o téma široké, o němž bylo již mnoho napsáno, autorka tak stála před několika úkoly: vybrat z literatury to podstatné, rozhodnout, v čem bude spočívat její vlastní přínos, a vejít se zhruba do stanoveného rozsahu práce. Všech těchto úkolů se dle mého názoru zhostila velmi dobře.

Práce má standardní strukturu. Po úvodu (str. 8-9) následuje teoretická část (celkem 8 kapitol, s. 10-33), dále část praktická (str. 34-65), závěr (str. 66-68), résumé v češtině a španělštině (str. 69-74), bibliografie (str. 75-77) a příloha (str. 78).

V teoretické části je snahou autorky zasadit celou problematiku do širšího rámce. Čtenář se tak postupně seznamuje s definicí negace v české i španělské tradici, o formálních prostředcích vyjádření negace, o opozitnosti, o slovotvorných procesech a sémantice. Autorka se po obecných kapitolách zaměřuje na prefixaci, všímá si významu, původu a dělení prefixů, mezi nimiž se podrobněji věnuje prefixům vyjadřujícím negaci. V posledních dvou kapitolách se autorka již zcela věnuje jednotlivým negativním prefixům a jejich vlastnostem.

Kladným rysem teoretické části je, že autorka postupuje od obecného k jednotlivému, výklad má logickou strukturu. Záporným rysem je jistá heslovitost, jednotlivé kapitoly jsou velmi stručné, krátké, čtenář se dozvídá jen to nejzákladnější. Na druhou stranu je tento rys v práci obhajitelný: autorka zachovává poměrový rozsah teoretické a praktické části (obě jsou zhruba stejně dlouhé). V jistém smyslu by také mohla její teoretická část dobře posloužit ostatním studentům jako úvod do dané problematiky.

Praktická část práce se nezabývá negativní prefixací celkově. Jedná se o soubor několika dílčích studií obsahující vybrané dvojice slov se stejnou bází a různými prefixy. Autorka tyto dvojice porovnává z hlediska jejich významu, frekvence a kontextu užívání. Vychází nejspíše z předpokladu, že takové dvojice by se teoreticky mohli plést nerodilému mluvčímu plést a zkoumá, do jaké míry znají a rozlišují tato slova rodilí mluvčí. Čerpá z několika zdrojů informací: ze sekundární literatury (výkladový slovník DRAE, překladový slovník, vyhledavač Dirae.es, učebnice, z dat získaných z jazykovém korpusu Araneum a z výsledků svého dotazníkového výzkumu. Následuje vypracovaný přehled daných slov a dvojic, přičemž jsou posléze u každého výrazu vždy uváděny definice ze slovníku, překlady, stručné výsledky korpusového a dotazníkového výzkumu.

Autorka osvědčila v této části schopnost samostatného uvažování: metodologii si vymyslela zcela sama, postupovala intuitivně. Stejně jako část teoretická má i praktická část určitý didaktický ráz: čtenář získá solidní vhled do reálného užívání daných výrazů, což bylo zřejmě autorčiným cílem. Z hlediska metodologických standardů bychom však autorčin výzkum mohli považovat za málo propracovaný: korpusová metoda ani výsledky nejsou dostatečně popsány, to samé platí v ještě větší míře o výzkumu dotazníkovém: o samotném dotazníku, jeho způsobu šíření atd. se nedozvídáme prakticky nic (kromě obecné ukázky v příloze na str. 78). Autorka si je však vědoma limitů své dotazníkové analýzy, a i přes výše uvedenou výhradu vyznívá práce konzistentně.

Z formálního hlediska nemám k práci žádné zásadní výtky. Práce obsahuje jen málo překlepů a až na výjimky je psána jasným a čtivým stylem.

Otázky a náměty k obhajobě:

- Na základě jakých dalších kritérií vybírala autorka konkrétní zkoumané dvojice slov se stejnou bází a odlišnými negativními prefixy? (Předpokládám, že seznam takových dvojic je ve skutečnosti delší.)
- Jsou výsledky autorčiny analýzy ve shodě s typologií uvedenou v kapitole 7.2, případně s charakteristikami jednotlivých prefixů uvedenými v kapitole 8?
- Mohla by autorka podrobněji popsat metodu svého dotazníkového výzkumu?
- Lze dle autorky předem odhadnout, jaký negativní sufix ponese konkrétní báze? Jakou roli tu hraje sémantika a konkrétní slovní druh?
- Jaké náležitosti by měl splňovat dotazníkový výzkum v sociolingvistickém výzkumu? (Je mi jasné, že sociolingvistické faktory v této práci nehrály důležitou roli, přesto bych ráda věděla, zda by autorka teoreticky uměla provést i klasický sociolingvistický výzkum dotazníkovou metodou.)

Celkové hodnocení:

Práce splňuje veškeré nároky kladené na diplomovou práci. Bez váhání ji tedy doporučuji k obhajobě. Vzhledem k drobnějším metodologickým výtkám ji předběžně hodnotím známkou **velmi dobře**.

V Praze dne 31. 8. 2019

PhDr. Zuzana Krinková, Ph.D.